

Stand til at yde alle andre i Menigheden det samme eller mere.

Jeg kunde dernæst tænke mig, at man imod Tilladelsen til at give frivillige Gaver vilde anføre den Betragtning, at man her ad en Omvej atter kom ind paa den gamle Offerpligt, at Forholdet kunde blive det, at naar nogle af Menighedens Medlemmer ydede frivillige Gaver, saa vilde de andre føle sig under et vist Tryk og vilde komme til at yde noget lignende, skønt den Hjertets Trang, som skulde bære Ydelsen af Gaver, slet ikke var til Stede hos dem. Men jeg tror ikke, at man behøver at frygte for noget saadant. Hidtil har Forholdet jo været det, at der har været Offerpligt, Folkekirkens Medlemmer har haft Pligt til at ofre til deres Præst. Men skønt der saaledes har været en ligefrem Pligt til Stede, har det dog i Praksis forment sig saaledes, at en meget stor Del af dem, der udvortes staar i Folkekirken, unddrager sig fra denne Pligt, at det mange Steder endogsaa kun er et Mindretal, der opfylder den. Det vil altsaa ses, at man ikke i al Almindelighed er saa tilbøjelig til her at lade sig lede af, hvad andre gør. Skønt Forholdet ikke blot er det, at de kirkeligt interesserede yder Offer, men der endogsaa er en ligefrem Pligt til at yde det, saa har det endda været saaledes, at den store Mængde ikke kirkeligt interesserede unddrager sig, og naar det er saaledes nu, da der foreligger en Pligt for alle Folkekirkens Medlemmer, vil jeg dog tro, at naar det i Fremtiden bliver klart, at der ikke er nogen som helst Pligt til Stede, men at det hele er en frivillig Ydelse, blot baaren af Hjertets Trang, kan der ikke være Tale om, at den Omstændighed, at 1 eller 2 eller 3 yder Præsten en saadan frivillig Gave, skulde lægge noget som helst Tryk paa de andre. Disse andre vil i Almindelighed slet ikke en Gang faa at vide, at der er ydet en Gave, og der vil derfor allerede af den Grund ikke blive Spørgsmaal om, at de kan føle sig under noget Tryk i den Anledning.

Jeg tror altsaa ikke, at der kan anføres nogen virkelig Grund til at forbyde de Gaver, som dog sikkert saa mange af Menigheden vil sætte stor Pris paa at kunne yde, naar Forholdene er dertil. Derimod kan jeg ikke nægte, at jeg finder, der kan rejses en meget væsentlig Indvending mod Affattelsen af Lovforslagets § 36, en Indvending, der allerede blev berørt af den ærede Ordfører, den nemlig, at Paragraffen, som den nu er skrevet,

aaabner den letteste Vej af Verden for Omgaaelse. Naar et Medlem af Menigheden virkelig ønsker at give sin Præst en Gave, kan han naturligvis komme af Sted med det, det vil ikke være vanskeligt for ham at finde en eller anden særlig Lejlighed. Saadanne forekommer jo hyppigt i ethvert Menneskes Liv — der er de Mennesker, som holder Jubilæum med ganske faa Aars Mellemlum, og Jubilæer er endda kun een Lejlighed, der kan være saa uhyre mange andre. Det vil altsaa være let at finde en Lejlighed. Og det vil sikkert ogsaa være let for den enkelte at slutte sig sammen med andre om en kollektiv Gave. Det behøver jo ikke at være en Gave fra 100 eller 1 000, for at den kan kaldes kollektiv; det maa være tilstrækkeligt, at det er nogle faa, der giver den. Jeg tror altsaa, at man meget godt kan komme igennem.

Nu vil man maaske sige: Ja, men saa maa du dog sagtens kunne være glad; naar det er saa overmaade let at opnaa det, du virkelig sætter Pris paa, saa kan du sagtens slaa dig til Taals med den Affattelse, § 36 har. Men saaledes ser jeg ikke paa Sagen. Det, der her vil komme til at foreligge, vil nemlig være en Omgaaelse af Loven, og jeg er meget imod, at det, der burde være et naturligt og rimeligt Krav, kun kan sættes igennem som en Omgaaelse af Loven. Dertil kommer, at det vil gaa ud over de reneste og mest ømfndtlige Samvittigheder. Jeg tvivler ikke paa, at der efterhaanden i visse Kredse vil kunne danne sig Sædvaner, som gaar ud paa, at det at give Gaver af den Art, jeg nys nævnede, hvorved man omgaar Loven, og hvorved man bringer noget, der i Virkeligheden er en Paaskønnelse af Præstens kirkelige Virksomhed, ind under et andet, udvortes Synspunkt, kan lade sig gøre og kan gaa godt, og saa vil de mindre samvittighedsfulde bøje sig for disse Sædvaner, og de vil heller ikke føle noget Samvittighedsnag i den Anledning. Men de mest samvittighedsfulde, de, for hvem det er en Sjælesag at overholde baade de borgerlige og de kirkelige Pligter, vil naturligvis ikke indlade sig paa Omgaaelser, og det er maaske netop Folk af denne Støbning, baade i Menigheden og i Præstestanden, som vil have den største Trang, fra Menighedsmedlemmernes Side, til at yde Gaver og have den naturligste Grund, fra Præsternes Side, til at modtage Gaver. Jeg vil altsaa meget nødig have, at det skulde udvikle sig saaledes, at Gaver igennem en Omgaaelse af Loven